

Van compensatie naar participatie, het eerste Muntendam-symposium

Kunnen we arbeidsvermogen objectief vaststellen? Dit was de centrale vraag van het eerste Muntendam-symposium in de Rode Hoed te Amsterdam. Het Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde (KCVG), een samenwerkingsverband tussen AMC, VUmc en UWV, organiseerde het symposium om zich te presenteren aan betrokkenen rond beleid, wetenschap en praktijk van de verzekeringsgeneeskunde.

De zoon van professor Muntendam gaf een overzicht van het leven en werk van deze sociaal geneeskundige die veel betekenis heeft gehad voor de ontwikkeling van de verzekeringsgeneeskunde in Nederland. Professor Frings-Dresen (AMC) gaf als voorzitter van het coördinatieteam van het KCVG een overzicht van de doelstellingen: wetenschappelijke onderbouwing, door middel van het ontwikkelen en evalueren van methoden, richtlijnen, hulpmiddelen en interventies. Projecten moeten leiden tot bevordering van de kwaliteit en effectiviteit van het verzekeringsgeneeskundig handelen.

De heer Tillemans van UWV stelde de veranderende inzichten en opvattingen aan de orde. De sociaal-medische beoordeling dient als basis voor een activerende benadering naar cliënten. Onderbouwing door wetenschappelijk onderzoek door kenniscentra speelt daarbij een belangrijke rol bij de onderbouwing van protocollen, instrumenten en bij de opleiding van professionals. Uitgangspunten van de WIA, werk boven uitkering, worden in de dagelijkse praktijk van UWV toegepast.

Mevrouw Hilgersom, directeur-generaal Arbeids-

omstandigheden en Sociale zekerheid van het ministerie van SZW liet zien hoe succesvol het ingezette beleid was: instroom in arbeidsongeschiktheidsregeling in 2000 nog 100.000 per jaar in 2006 21.000. Zij kon echter geen antwoord geven op de kritische vraag uit het publiek, in hoeverre die afname zich had vertaald in daadwerkelijke re-integratie.

De heer De Boer van TNO en de NVVG gaf een historisch overzicht over de verschillende pogingen om arbeidsongeschiktheid zorgvuldig te vatten in een beoordelingskader. De moeilijkheid om objectief arbeidsongeschiktheid vast te stellen bevestigde professor Aylward, Directeur van het centrum voor 'Psychosocial and Disability Research' van de Cardiff University in het Verenigd Koninkrijk. Zijn stelling was dat beoordeling van arbeidsongeschiktheid gefrustreerd wordt door een heilloze zoektocht naar objectiviteit (in het MAOC 'rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte of gebreken'). Niet het biomedische maar het biopsychosociale paradigma hoort leidend te zijn bij de benadering van arbeidsongeschiktheid was zijn boodschap.

Daarom moeten we ons niet zozeer over die objectiveerbare arbeidsongeschiktheid druk maken, maar ons vooral richten op werkgerichte interventies en het coachen van mensen die vanwege beperkingen uit het arbeidsproces zijn geraakt, om ze weer in dat proces te krijgen. Voor het KCVG een prachtige uitdaging om methodieken hiervoor te ontwikkelen en te evalueren.

Bas Sorgdrager, Han Anema